

ВУРГУ́Н Самед (Vurğun Səməd; справж. — Векілов Самед Юсіф Оглу; Vəkilov Səməd Yusif Oğlu; 12. 05. 1906, с. Верхне Салагли, нині Азербайджан — 27. 05. 1956, Баку) — азербайджанський поет і громадський діяч. Нар. поет Азербайджану (1956). Академік АН Азерб. РСР (1945). Навч. у Азерб. університеті та Літ. інституті в Москві (1929–31). Розквіт Азербайджану — осн. тема поет. зб. «Könül dəftəri» («Книга серця», 1934), «Azərbaycan» («Азербайджан», 1935), «Azad ilham» («Вільне натхнення», 1939), епіч. поем «Муған» («Муган», 1949), «Ајкүн» («Айгюн», 1951) та ін. Мрію про

щастя, боротьбу народу за світле життя відтворив у істор. поемах «26» (1935), «Üsyan» («Повстання», 1936), а також у поемах «Qiz qalası» («Дівоча вежа»), «Bulaq əfsanəsi» («Легенда про джерело»; обидві — 1935), «Aј əfsanəsi» («Легенда про місяць», 1941) та ін., в основу яких покладено легенди. Автор героїко-романт. драм на істор. теми: «Vagif» («Вагіф», 1937; Сталін. премія, 1941), присвяч. азерб. поетові-лірику 18 ст.; «Xanlar» (1939; укр. перекл. — «Сходить сонце (Ханлар)», К., 1952), в якій змальовано визв. боротьбу азерб. народу; «Fərhəd və Şirin» («Фергад і Шірін», 1941; Сталін. премія, 1942). Патріот. звучання сповнені твори, напис. у роки 2-ї світової війни, зокрема філос. п'єса «Инсан» («Людина», 1945). Деякі вірші цього часу присвяч. Україні — «Україна партизанларына» («Українським партизанам»), «Kөјərchin» («Голуб»). Переклав поеми «Катерина» і «Мар'яна-черниця» Т. Шевченка. Усі названі твори В. опубл. у Баку. Автор ст. «Məhəbbət dolu qəlb» («Серця, сповнені любові», 1938; опубл. у кн. «Світова велич Шевченка», т. 2, К., 1964), «Бизим гардашлыымыз» («Наше братерство», 1953) — про азерб.-укр. літ. зв'язки. Укр. мовою окремі твори В. перекладали О. Ющенко, В. Гурвич, А. Адаліс, П. Антопольський, В. Сергєєв, В. Кафаров, Ю. Феоктистов.

Рекомендована література

1. Ахундов Н. Самед Вургун. Библиография. Баку, 1965.

Ф. Г. Туранли

Бібліографічний опис:

Вургун Самед / Ф. Г. Туранли // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-30119>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).